

Intervju med Maria Trinidad

FLO:s regionala representant i Dominikanska Republiken och Haiti

Intervju genomförd 25 november 2007.

Namn: Maria Trinidad

Ålder: 43 år

Familj: Man, två söner och en dotter

Nationalitet: Dominikanska Republiken

Kan du berätta lite om din roll som anställd på FLO? Vad är din funktion?

FLO har från det centrala kontoret i Tyskland en enhet som fungerar som stöd för odlare och anställda i utvecklingsländer. Många av oss som arbetar på den här enheten finns på plats i de länder där odlarna bor och arbetar. Vår grundläggande roll är att koppla samman odlarna med FLO och att fungera som en kommunikationskanal för dem. Dessutom arbetar vi med odlarna och producentorganisationerna gällande information, kapacitetsutveckling och rådgivning. Vi ger dem stöd i att planera och genomföra projekt som rör kriteriernas uppfyllande liksom att bistå med kunskap kring handelsfrågor, kvalitetsutveckling m.m. Vi arbetar också med nya producentorganisationer som är intresserade av att bli Fairtrade-certifierade. Det vi gör då är att förklara innebörden av Fairtrade och de fördelar som en certifiering för med sig. Vi är med dem genom hela processen, från den inledande dokumentationen och framåt. Dessutom arbetar vi mycket med marknadsföring av Fairtrade (dvs Rättvisemärkt) i olika samhällssektorer i respektive land.

Vilken utbildningsbakgrund har du?

Universitetsexamen. För att arbeta som regional representant för FLO krävs att man har en universitetstitel och några års arbetslivserfarenhet från liknande yrken, samt t ex erfarenhet från NGO:s eller lantbygdsarbete.

Erbjuder FLO kompetensutveckling för de regionala representanterna?

Ja, det gör de hela tiden genom mail och dokument som de skickar till oss. Vi har också ett årligt möte med alla regionala representanter, som nu koordineras per kontinent. Alla regionala representanter från Latinamerika och Karibien träffas, vanligtvis en hel vecka, för kompetensutveckling och för att dela erfarenheter med varandra. Det blir ofta mycket diskussioner kring nyheter och eventuella förändringar inom FLO, samt mer ingående kring ett visst tema från år till år.

Kan du berätta lite om situationen på Dominikanska Republiken?

Vår situation har många gemensamma drag med andra utvecklingsländer, t ex höga nivåer av arbetslöshet, problem med analfabetism, extrem fattigdom i vissa sektorer av samhället och en beroende ekonomi, framför allt i vårt fall gentemot USA. Jordbrukssektorns statliga stöd är väldigt lågt, och med bakgrund av allt detta fungerar Rättvisemärkt som ett ljus för producenterna. Tack vare Rättvisemärkt kan vi säga till dem att "finalmente vale la pena producir" (äntligen lönar det sig att producera). På det här sättet bidrar Rättvisemärkt till att förbättra för människor, dels genom premien och dels genom en garanti för att råvaran kan säljas till ett pris som överstiger produktionskostnaden och ytterligare lite till för att kunna leva. På så sätt bidrar deras produktion och de ökade intäkterna till en dynamisk ekonomi även i lokalsamhället, genom att nya arbetstillfällen skapas, förbättrade skolbyggnader, förbättrad hälsa, med mera. Och genom olika miljöprojekt kan även miljön förbättras.

Hur många producentorganisationer är Fairtrade-certifierade på Dominikanska Republiken?

I dagsläget finns det totalt 35 producentorganisationer, varav 11 är plantager med anställd arbetskraft.

Har det här förändrats mycket på ett år?

Ja! Det här året, år 2007, har inneburit stora förändringar, både gällande nya plantager och andra producentorganisationer. De första åren, sedan 1990 då det första kaffekooperativet blev certifierat, till 2003, gick det väldigt långsamt. Jag tror att det främst berodde på att konceptet inte var vida känt, och producentorganisationerna var väldigt isolerade från varandra. När jag började arbeta var de olika producentorganisationerna inte ens medvetna om varandras existens. Mellan 2003 och 2006 ökade antalet, men det har alltid rört sig om samma tre produktgrupper; kaffe, kakao och bananer. I år tillträdde fler kaffe-, kakao- och bananproducenter. Nästa år kommer några nya producentorganisationer att börja sälja även Rättvisemärkt ananas, passionsfrukt, och även mango.

Finns det många producenter som väntar på att bli Fairtrade-certifierade?

Ja, vi har en lista på ungefär 20 producentorganisationer som har ansökt om certifiering och som nu sätter sig in i alla kriterier. Vissa, som har kommit längre, väntar redan på den första inspektionen.

Vad händer om det inte finns en marknad för de här producenterna?

Det första vi tar ställning till är just huruvida det finns en marknad för dem och deras produkter. Om inte så motiverar vi dem inte att certifiera sig. Istället behåller vi informationen om producentorganisationen och skickar den till FLO:s centrala kontor, för att de ska föra kunskapen vidare till köparna och informera om att det finns produkter tillgängliga med möjlighet att certifieras. Men när jag säger att det finns 20

producentorganisationer som väntar på att bli certifierade är det för att det redan finns en identifierad marknad och efterfrågan.

Vad har Rättvisemärkt betytt för ditt land?

Rättvisemärkt har betytt mycket för vårt land. Odlarna har vanligtvis stora problem i att deras råvara har ett pris när den odlas/sås, och ett annat pris när den skördas. Det mest troliga har historiskt sett varit att priset har sjunkit. Det finns alltså ingen garanti för att de ska få tillbaka lika mycket som de har investerat i skörden. Det här gör att det är mycket svårt för odlarna att finna motivation, och leder dessutom ofta till ekonomiska kriser för deras familjer, som blir skuldsatta och tvingas låna ännu mer för att kunna fortsätta sin verksamhet. Genom att vara Fairtrade-certifierade vet odlarna hur mycket de kommer att sälja redan när de sår, och det är just detta som motiverar många av dem att bli certifierade. De får en marknad för sin råvara och en större trygghet i produktionen – en säker skörd och en säker försäljning. Utöver detta sker försäljningen till ett pris som är betydligt högre än det pris som de skulle ha fått på den lokala marknaden. Eftersom allt det här bidrar till ekonomisk utveckling för samhällena har betydelsen av Rättvisemärkt varit omfattande för Dominikanska Republiken de senaste åren.

På vilket sätt bidrar Rättvisemärkt till demokratiutveckling och icke-diskriminering? Finns det något bra med Rättvisemärkt på dessa områden också?

Ja, absolut! Dominikanska Republikens historia är en historia av diktaturer. Och diktaturerna, vare sig man vill eller inte, lämnar kvar sin essens hos landets och civilsamhällets ledare. Vårt land är i mycket inte annorlunda idag, med t ex beslut som fattas på icke-demokratiska grunder. Att producentorganisationerna förbättrar sig på dessa punkter är något som Rättvisemärkt kräver, att majoriteten och medlemmarna inom en producentorganisation under mötena är de som tar besluten. Inte bara gällande vad man ska göra med premien, utan också gällande hur producentorganisationen styrs. Rättvisemärkt bidrar utan tvekan direkt till att förbättra medlemmarnas demokratiska deltagande.

Ett annat kriterie för Rättvisemärkt är förbudet mot diskriminering, vilket gör att antalet kvinnor som arbetar på plantagen och även inom kooperativen hela tiden ökar. De tjänar, för samma typ av arbete, lika mycket som männen. På det här sättet arbetar vi också med vårt grannland, Haiti, varifrån det dagligen kommer många illegala invandrare. Inom de plantager som är Fairtrade-certifierade betalar man lika mycket i lön till en anställd från Dominikanska Republiken som någon från Haiti, oavsett om det är en kvinna eller man. Det här hjälper verkligen till att förbättra respekten för de mänskliga rättigheterna och förbudet mot diskriminering. På samma sätt fungerar det gällande barnarbete. Det förbättras allt eftersom fler producentorganisationer ansluter sig till Rättvisemärkt.

Vilken uppfattning har regeringen och politikerna om Rättvisemärkt? Vet de något om Rättvisemärkt?

Jordbrukssekreteriatet (la secretaría de estado de agricultura) och de som arbetar på exportcentrat (el centro de exportaciones) har en relativt klar uppfattning om idéerna bakom Rättvisemärkt. Det är med dem som vi har haft mest direktkontakt. Men sanningen är den att man på Dominikanska Republiken skulle behöva göra ett mycket omfattande arbete med dem som har makten i samhället. Nackdelen vi har är att varje gång som regeringen byts ut byts också all statsanställd personal ut. Man måste alltså

börja om från början hela tiden. Men vi har i egentlig mening ännu inte genomfört någon kampanj med syfte att medvetandegöra de olika delarna av staten om vad Rättvisemärkt är för något. Däremot fortsätter de Fairtrade-certifierade kaffeodlarna att ta för sig avsevärt, genom att de är en del av det dominikanska kafferådet (el consejo dominicano del café).

I statens olika departement är kunskapen om Rättvisemärkt bättre i vissa och sämre i andra. Men i t ex "Industria y Comercio" och de som har att göra med skatterna har man fortfarande inte gjort något riktat arbete för att den statsanställda personalen där ska känna till Rättvisemärkt. Det här är något som jag menar är väldigt viktigt att göra.

Vad har Rättvisemärkt för framtid på Dominikanska Republiken?

En stor framtid! Både bland de odlare som redan är en del av Rättvisemärkt och bland de människor som befinner sig i deras omgivning, är förtroendet för Rättvisemärkt väldigt stort. Vi tror att vi inom två, tre år kommer att ha åtminstone sju Fairtrade-certifierade produktgrupper. Vi hoppas att vi till sommaren 2008 kommer att ha uppnått målet att 70 procent av de bananer som säljs på Dominikanska Republiken ska vara certifierade. Och allt eftersom vi uppnår våra mål skapas än mer dynamik i ekonomin, och vi kommer ytterligare några steg på vägen.

Var tror du att Rättvisemärkt kommer att vara om tio år?

Jag hoppas att Rättvisemärkt hela tiden kommer att expandera till fler länder och att det hela tiden kommer att omfattas av fler producentorganisationer och fler produktgrupper. Vi arbetar för att Rättvisemärkt ska fortsätta att växa, och det bör det göra. Detta är också odlarnas egen önskan.